

говельними обмеженнями, введеними Російською Федерацією, та несприятливою ціновою кон'юнктурою світових товарних ринків зумовить низький зовнішній попит на традиційні види українського експорту.

Звуження дефіциту поточного рахунку відбуватиметься в результаті ефектів послаблення обмінного курсу та продовження скорочення обсягів імпорту енергоносіїв. Водночас передбачається, що фінансовий рахунок буде зведений з профіцитом завдяки надходженню значних обсягів фінансування від офіційних кредиторів і реструктуризації боргу за суверенними еврооблігаціями.

### Висновки

Отже, можна констатувати, що сьогодні до невирішених проблем реалізації грошово-кредитної політики, таких як, низький рівень монетизації економіки, висока питома вага готівки, низький обсяг власної частки вищого грошового агрегату МЗ, несприятливі умови кредитування підприємництва, недостатній розвиток ринку державних цінних паперів, додалися погіршення соціально-політичної ситуації, анексія Криму та військове протистояння на сході країни.

Сьогодні в Україні реалізація грошово-кредитної політики забезпечується змішаним методом (частково з використанням ринкових інструментів, частково – адміністративних).

Побудова майбутньої стратегії грошово-кредитної політики України повинна базуватися на адекватній оцінці стану економіки, її об'єктивних тенденцій, ступенях розвитку банківської системи, фондового ринку, інституційного забезпечення монетарної політики, розвиненості її інструментів, характеру взаємозв'язків макроекономічних і монетарних параметрів тощо. Слід також враховувати чинне законодавство і не намагатися його змінити лише з метою ефективного запровадження стратегії, оскільки практика свідчить, що в умовах України законодавчі зміни – це дуже складний, занадто політизований, довготривалий процес, наслідки якого можуть суттєво відрізнятись від початкових намірів. Із світового досвіду відомо, що існує можливість врегулювання всіх питань, пов'язаних із монетарною стратегією, на рівні нормативно-правових актів і неформальних угод.

Тому основним завданням грошово-кредитної політики держави має бути створення умов для прориву вітчизняного виробника на національний і міжнародний товарні ринки. Такими умовами в ситуації, що склалася в економіці, можуть бути визначення пріоритетів у структурній перебудові економіки; пільгове кредитування пріоритетних галузей і підприємств; створення гнучкішої системи оподаткування, яка б давала змогу стимулювати використання частини прибутку на розвиток виробництва; створення відповідної законодавчої бази, що дає можливість одночасно реалізовувати інтереси підприємця і держави в цілому.

### Список використаних джерел

1. Адамик Б.П. Центральний банк і грошово-кредитна політика: підруч. / Б.П. Адамик. – 2-ге вид., доп. і перероб. – К.: Кондор, 2011. – 416 с.
2. Монетарна політика Національного банку України: сучасний стан та перспективи змін / За ред. В.С. Стельмаха. – К.: Центр наукових досліджень Національного банку України, УБС НБУ, 2009. – 404 с.
3. Лютий І.О. Грошово-кредитна політика та особливості її реалізації в Україні / І.О. Лютий // Фінанси України. – 2000. – № 1. – С. 20–25.
4. Мищенко С.В. Новые тенденции в монетарной политике и регулировании финансовых систем / С.В. Мищенко // Финансы и кредит. – 2010. – № 40 (424). – С. 23–29.
5. Мишкін, Фредерік С. Економіка грошей, банківської справи і фінансових ринків: пер. с англ. / Фредерік С. Мишкін; Ред. пер. С. Панчишин; Под общ. рук. С. Панчишин, Г. Стеблій, А. Стасишин. – Київ: Основи, 1998. – 963 с.
6. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>
7. Офіційний сайт НБУ [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>
8. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
9. Офіційний сайт Світового банку в Україні [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: [worldbank.org.ua](http://worldbank.org.ua)
10. Гриценко А. Яка грошово-кредитна політика потрібна Україні [Електрон. ресурс] / А. Гриценко // Дзеркало тижня № 27 – 2015. – Режим доступу: <http://gazeta.dt.ua/macrolevel/yaka-groshovo-kreditna-politika-potribna-ukrayini-.html>

І.П. СИТНИК,  
к.т.н., доцент кафедри фінансів, Національний університет харчових технологій,  
С.Я. ГЕНИК,  
студентка, кафедра фінансів, Національний університет харчових технологій

## Сучасний стан та перспективи розвитку інтернет-трейдингу в Україні

У статті визначено поняття інтернет-трейдингу, виявлено його основні переваги й недоліки. Проаналізовано розвиток ринку цінних паперів в інтернет-середовищі України. Оцінено перспективи функціонування інтернет-трейдингу в сучасних умовах.

**Ключові слова:** Інтернет, інтернет-трейдинг, фондовий ринок, фондовий майданчик.

І.П. СЫТНИК,  
к.т.н., доцент кафедры финансов, Национальный университет пищевых технологий,  
С.Я. ГЕНИК,  
студентка, кафедра финансов, Национальный университет пищевых технологий

## Современное состояние и перспективы развития интернет-трейдинга в Украине

В статье определено понятие интернет-трейдинга, выявлены его основные преимущества и недостатки. Проанализи-

ровано развитие рынка ценных бумаг в интернет–среде Украины. Оценены перспективы функционирования интернет–трейдинга в современных условиях.

**Ключевые слова:** Интернет, интернет–трейдинг, фондовый рынок, фондовая площадка.

I. SYTNYK,

PhD, associate professor, department of finance, National university of food technologies?

S. HENYK,

student, department of Finance, National university of food technologies

## Current situation and prospects of internet trading in Ukraine

The article defines the concept of Internet trading, found its main advantages and disadvantages. In the article analyzed the development of the securities market in the Internet in Ukraine. Estimate of the prospect of the functioning of Internet trading today was conducted.

**Keywords:** Internet, Internet trading, stock market, stock markets.

**Постановка проблеми.** З часом усе більша кількість фінансових інститутів використовують можливості мережі Інтернет для надання своїх послуг. В Україні можливості Інтернету невпинно розвиваються, а з ними розвиваються і всі форми електронної комерції, які мають своє майбутнє. Тому одним із перспективних напрямів розбудови ринку цінних паперів України вважається запровадження механізмів інтернет–трейдингу, що дозволить залучати до біржової торгівлі приватних інвесторів, які у розвинених країнах є безпосереднім двигуном економічного прогресу та фінансової стабільності держави.

Розвиток інтернет–трейдингу відбувається під впливом множини факторів та об'єктивних обставин, для кожної країни вони є індивідуальними, тому доцільним є визначення тенденцій та перспектив розвитку інтернет–трейдингу в Україні.

**Аналіз досліджень та публікацій з проблеми.** Аспекти функціонування інтернет–трейдингу висвітлені у працях багатьох закордонних і вітчизняних авторів з проблематики розвитку електронної комерції. Так, значний внесок у дослідження цієї проблематики зробили Д. Гладун, М. Гринь, І. Дмитрюк. Актуальні шляхи розвитку систем інтернет–трейдингу вивчають та розкривають у своїх наукових працях такі економісти, як А. Колосов, В. Мудрий, А. Книр, О. Фарина, Т. Манько та ін. Незважаючи на багатогранність наукових досліджень, стосовно інтернет–трейдингу залишається проблема недостатнього висвітлення теоретичних та практичних аспектів щодо ефективного використання інтернет–мережі як платформи функціонування фондового ринку.

**Метою статті** є визначення проблем розвитку інтернет–трейдингу, аналіз перспектив його подальшого існування, а також розробка пропозицій щодо усунення перешкод розвитку інтернет–трейдингу в Україні.

**Виклад основного матеріалу.** Розвиток Інтернету та інтернет–технологій в останні роки прийняло стрімкий і всепоглинаючий характер. Завдяки інтернет–технологіям придбання цінних паперів, визнане в усьому світі найкращим способом вкладення вільного капіталу, сьогодні є доступне всім бажаючим. У лічені секунди можна сформувати інвестиційний портфель, а потім управляти активами, отримуючи без зволікання всю необхідну інформацію (котирування, аналіз, прогнози) в будь–якій точці земної кулі. Попит на інтерактивну торгівлю акціями, опціонами, ф'ючерсами зростає з кожним днем. Усе більше банків і брокерських компаній освоюють новий перспективний напрям своєї діяльності.

Трейдінг у Мережі приваблює потенційного інвестора насамперед зовнішньою простотою здійснення угод і низьки-

ми тарифами на послуги онлайн–брокерів. При цьому так само як і в реальності інвестор може скористатися повнофункціональним сервісом, цілком покладаючись на кваліфіковані консультації брокера, або дисконтним сервісом, коли вся відповідальність за прийняття торгового рішення перекладається на плечі інвестора.

Перш за все визначимо сутність поняття «інтернет–трейдинг».

Інтернет–трейдинг можна визначити як послугу, що надається інвестиційним посередником (банком або брокерською компанією), яка дозволяє клієнту здійснювати купівлю/продаж цінних паперів і валюти в режимі реального часу через Інтернет [1].

Зазвичай ця послуга має на увазі: безпосередню можливість купівлі/продажу фінансових активів; створення інвестиційного портфеля інвестора; можливість участі клієнта у взаємних фондах; надання клієнту фінансової інформації (котирування цінних паперів, курси валют тощо); надання клієнту аналітичних статей, графічної інформації, допомоги професіоналів тощо.

Загалом можна виділити такі переваги інтернет–трейдингу: можливість заробляти гроші самостійно, «своїм власним розумом», на ринках, які підпорядковуються зрозумілим економічним законам; створення власного робочого місця не вимагає великих витрат – можна з успіхом працювати вдома; доходи перестають залежати від економічної ситуації в конкретній країні, економіка якої може бути вкрай нестабільною; займатися цим бізнесом можна у будь–якій частині земної кулі, куди дотягся Інтернет; джерела доходів не впадають в очі; заробляти можна без відриву від основної діяльності; низький рівень витрат, висока тарифна конкурентоспроможність; доступність; висока швидкість проведення операцій.

Звісно, що поряд із позитивними характеристиками наявні і недоліки системи онлайн–торгівлі, зокрема це: інституційні ризики; відносно слабка захищеність від технічних збоїв і атак хакерів; відсутність регламентації використання електронних документів на законодавчому рівні, що може спричинити розвиток фальсифікованих документів та ускладнить працю аудиторів.

Одним із негативних явищ, що вагомо ускладнює на сьогодні розвиток інтернет–трейдингу, є наявність помилкових стереотипів у громадян, які уже встигли укоренитись у свідомості більшості українців [2].

В Україні поняття «інтернет–трейдинг» є порівняно новим.

Днем народження біржі можна вважати 2 жовтня 2008 року, коли ВАТ «Українська біржа» була зареєстрована як

юридична особа. Біржові правила були зареєстровані вже в листопаді, а 16 грудня 2008 року Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку України (ДКЦПФР) прийняла рішення про видачу ліцензії ВАТ «Українська біржа» на право здійснення діяльності з організації торгів цінними паперами.

Основна мета створення біржі полягала в підвищенні конкурентоспроможності фінансового ринку України і створенні умов для залучення в економіку країни не лише іноземного, а й внутрішнього капіталу.

Необхідною умовою для цього була побудова та розвиток сучасного надійного ринку українських цінних паперів і похідних фінансових інструментів, що відповідає міжнародним вимогам, простого і доступного всім типам українських інвесторів – від приватних осіб до найбільших фондів [4]

26 березня 2009 року на Українській біржі почалися торги цінними паперами. У травні 2010 року був запущений терміновий ринок – торгівлі ф'ючерсами. А 2011 рік ознаменовано запуском нового інструменту – опціонів.

Сьогодні для торгів на Українській біржі доступні такі інструменти: акції, облігації, ОВДП, інвестиційні сертифікати, ф'ючерси, опціони.

В Україні вже використовуються декілька сертифікованих програм для доступу на фондові біржі, такі як QUIK, WEB2L та SmartTrade. Підключення до системи інтернет-трейдингу та забезпечення програмним продуктом здійснюють онлайн-брокери. В Україні на сьогодні їх налічується 21, серед яких найбільш популярними є ТОВ «Сіті Брок», СП ТОВ Dragon Capital, ТОВ «Гайнсфорт-онлайн», АТ Prospect Investments, ТОВ Ukrunet, ТОВ Troika Dialog та ТОВ «Спеціаліст цінні папери» [3].

Сьогодні в Україні здійснювати онлайн-торгівлю на фондовому ринку (на ринку заявок і ринку котирувань) є можливість на двох торговельних майданчиках – це ВАТ «Українська біржа» і ВАТ «ПФТС» [2].

На сьогодні індекс UX, тобто український фондовий індекс, який являє собою величину, зміна якої відображає зростання або зниження середньозважених цін акцій, що знаходяться в «індексному кошику», стосовно періоду, що розглядається, розраховується на основі цін 10 акцій «блакитних фішок» України – акцій найбільш великих українських компаній, лідерів у своїх галузях.

Слід зазначити, що всі операції, які відбуваються на біржі, строго регулюються державою. В Україні фондовий ринок регулюється спеціальним органом – Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку. НКЦПФР видає ліцензії і регулює правила взаємодії між усіма учасниками фондового ринку країни. Так само вона здійснює державний контроль з випуску та обігу цінних паперів та їх похідних [4].

Торговельна система фондової біржі ПФТС є комплексом організаційних, нормативних, програмно-апаратних та технічних рішень. Технологічно вона складається з «Ринку котирувань» та «Ринку заявок». Також у ПФТС проводяться аукціони з продажу цінних паперів Фондом державного майна України, компаніями, що проводять первинне розміщення (IPO) власних цінних паперів, або навпаки, розпродають власні активи в цінних паперах.

До обігу в ПФТС допускаються: акції, облігації внутрішніх та зовнішніх державних позик, облігації місцевих позик, облігації

підприємств, казначейські зобов'язання України, ощадні сертифікати, інвестиційні сертифікати, інші види цінних паперів, випуск яких не заборонений чинним законодавством України.

У ПФТС укладаються угоди виключно з цінними паперами, які входять до Списку ПФТС, що містить перелік усіх цінних паперів та інших фінансових інструментів, які допущені до торгівлі в ПФТС згідно з порядком та на умовах, передбачених Правилами фондової біржі ПФТС [5].

Безпосередньо щодо удосконалення механізмів інтернет-трейдингу цікавим напрямом розвитку являється маржинальна торгівля, яку планують запустити українські онлайн-брокери. Простий маржинальний кредит відрізняється тим, що отримувана сума грошей (або вартість отриманого товару) зазвичай у декілька разів перевищує розмір застави (маржі), іншими словами інвестору-трейдеру надається кредитне плече. Отже, якщо популярність маржинальної торгівлі зростатиме на ринку, справи у інтернет-інвесторів лише покращуватимуться, [6]

На сьогодні завдяки інтернет-трейдингу український інвестор може купити цінні папери, випущені поза межами України. Цей напрям інвестування є дуже перспективним для українського ринку цінних паперів та сприяє його розвитку, тому в подальшому буде доцільним використовувати вказані вище інструменти для розвитку як інтернет-трейдингу, так і фондового ринку України загалом.

Досить вагомим чинником, який може впливати на розвиток фондового ринку України й інтернет-трейдингу загалом, є прийняття нашим сусідом – Росією закону про те, що на російських торговельних майданчиках можуть бути в обігу цінні папери іноземних емітентів. Тому не виключено, що цінні папери українських емітентів будуть котируватись на російських фондових біржах. Добре це чи погано – зараз однозначно важко відповісти, але можна з впевненістю сказати, що це точно позначиться на нашому ринку і на онлайн-торгівлі теж [6].

Інтернет-трейдинг уже надав поштовх для розвитку в Україні такого сектору бізнесу, як інформаційне та програмне забезпечення фондового ринку. В Україні цей ринок дуже нерозвинутий і потребує дуже багато інновацій та напрацювань з боку іноземних компаній. На даний час в Україні почали розвиватись інтернет-портали, які надають усе більше інформації по фондовому ринку. З часом інтернет-порталів також побільшає, а їхня аналітична інформація по ринку цінних паперів буде ставати все більш якіснішою та доступнішою [7].

### Висновки

Отже, інтернет-трейдинг на сьогодні охоплює все більшу кількість людей, бажаючих самостійно інвестувати. Незважаючи на такі позитивні зміни, у більшості населення нашої країни наявні неправильні стереотипи щодо безпечності та надійності інтернет-трейдингу. Тому важливим кроком у розвитку інтернет-трейдингу є саме подолання цих самих стереотипів серед населення щодо ненадійності онлайн-торгівлі.

Також важливим кроком для подальшого розвитку інтернет-трейдингу в Україні є спрямування зусиль на забезпечення ефективного функціонування ринку цінних паперів України в електронному просторі з перейняттям позитивного досвіду іноземних країн.

**Список використаних джерел**

1. Електронний ресурс «Интернет–трейдинг в действии» – <http://fxp-t.ru/?p=38>
2. Семчук О.В. Развитие Интернет–трейдингу в Украине [Електрон. ресурс] / Режим доступу: [www.securities.org.ua](http://www.securities.org.ua)
3. Бумаги оцены в мегабайтах ИК Galt&Taggart Securities запущена Интернет–трейдинг [Електрон. ресурс] / Режим доступу: <http://proit.com.ua/internet/2008/O1/21/O92725.html> ;
4. Електронний ресурс «Українська біржа» – <http://www.ux.ua/s42>;
5. Електронний ресурс «ПФТС фондова біржа» – <http://www.pfts.ua/uk/stock-exchange-pfts/>
6. Гладун Д. Перспективи інтернет–трейдингу в Україні / Інвестиції та інвестування в Україні – 2009. – №6// [www.inetnettrading.at.ua](http://www.inetnettrading.at.ua)
7. Семчук О.В. Проблеми розвитку фондового ринку України // Економіка і право. – 2009. – №2. – С. 9–12.

УДК 336.76

Л.В. КОЗАРЕЗЕНКО,

к.е.н., доцент кафедри політичної економії, Переяслав–Хмельницький ДПУ ім. Григорія Сковороди

**Развитие инвестиционной деятельности граждан через механизм коллективного инвестирования**

У статті розглянуто можливості розвитку інвестиційної діяльності громадян через механізм колективного інвестування. На основі аналізу діяльності інститутів спільного інвестування в Україні доведено, що значимість процесу трансформації вільних фінансових ресурсів (заощаджень населення) зумовлює необхідність збереження і примноження пенсійних заощаджень, що вимагає забезпечення ефективного управління пенсійними активами та страховими резервами. Ефективна державна політика розвитку системи недержавного пенсійного страхування здатна забезпечити формування довгострокових інвестиційних ресурсів за рахунок внутрішніх джерел, зокрема пенсійних заощаджень. У свою чергу ефективне державне регулювання та удосконалення нормативно–правової бази у бік забезпечення соціальної відповідальності та захисту прав споживачів інвестиційних послуг підвищуватимуть довіру до інститутів спільного інвестування та забезпечуватимуть залучення широкого кола населення до схем спільного інвестування. Сформульовано висновки, що державне регулювання інвестиційних процесів має забезпечувати постійний розвиток нормативно–правової бази, яка впорядковує відносини та визначає межі відповідальності між державою, інституційними інвесторами та домогосподарствами стосовно механізмів мобілізації та трансформації заощаджень населення в інвестиції, зокрема через механізм ринку пенсійних послуг.

**Ключові слова:** фінансовий ринок, інвестиції, інститути спільного інвестування, компанії управління активами.

Л.В. КОЗАРЕЗЕНКО,

к.э.н., доцент кафедры политической экономии, Переяслав–Хмельницкий ГПУ им. Григория Сковороды

**Развитие инвестиционной деятельности граждан с помощью механизма коллективного инвестирования**

В статье рассмотрены возможности развития инвестиционной деятельности граждан через механизм коллективного инвестирования. На основе анализа деятельности институтов совместного инвестирования в Украине доказано, что значимость процесса трансформации свободных финансовых ресурсов (сбережений населения) вызывает необходимость сохранения и приумножения пенсионных сбережений, требует обеспечения эффективного управления пенсионными активами и страховыми резервами. Эффективная государственная политика развития системы негосударственного пенсионного страхования способна обеспечить формирование долгосрочных инвестиционных ресурсов за счет внутренних источников, в том числе пенсионных сбережений. В свою очередь эффективное государственное регулирование и совершенствование нормативно–правовой базы в сторону обеспечения социальной ответственности и защиты прав потребителей инвестиционных услуг повышает доверие к институтам совместного инвестирования и обеспечивает привлечение широких слоев населения к схемам совместного инвестирования. Сформулированы выводы, что государственное регулирование инвестиционных процессов должно обеспечивать постоянное развитие нормативно–правовой базы, которая упорядочивает отношения и определяет границы ответственности между государством, институциональными инвесторами и домохозяйствами относительно механизмов мобилизации и трансформации сбережений населения в инвестиции, в том числе через механизм рынка пенсионных услуг.

**Ключевые слова:** финансовый рынок, инвестиции, институты совместного инвестирования, компании по управлению активами.

L. KOZAREZENKO,

PhD, associate professor, assistant professor of political economy department, Pereyaslav–Khmelnitsky SPU named Gregory Skovorody

**Development of the citizens investment activities through the mechanism collective investment**

The article discusses the possibility of development of investment activity of citizens through a collective investment vehicle. Based on the analysis of the institutes proved that the importance of the process of transformation of free financial resources of the joint investment in Ukraine (personal savings) is the need to maintain and increase retirement savings, required to ensure the effective management of pension assets and insurance reserves. Effective public policy of non–state pension insurance system development is able to provide the formation of long–term investment of resources from domestic sources, including pension savings. In turn, the